

معنی و مفهوم شعر و نثر

معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید. (۶ نمره)

۱- گفتم که سوخت جانم، از آتش نهانم / گفت: آن که سوخت، او را کی ناله یا فغان است.

گفتم: آتش عشق تو در وجود من پنهان است و وجود مرا می سوزاند. گفت: کسی که در راه عشق می سوزد، ناله و فریادی نمی کند.

۲- دشمنی که جز زشتی و پلشتی و کاستی و ناراستی و ددی و بدی نمی تواند و نمی خواهد دید.

دشمنی که جز زشتی و آلودگی و کمی و دروغ و وحشی گری و کارهای بد، کار دیگری نمی تواند و نمی خواهد ببیند.

۳- خداوند بخشنده ی دستگیر / کریم خطابخش پوزش پذیر

خداوندی که بخشنده و یاری رسان است، خطاهای ما را نادیده می گیرد و می بخشد.

۴- چوپان گفت: «گوسفندان از آن من نیست». مرد گفت: «خداوندش را بگوی که گرگ ببرد.»

چوپان گفت: گوسفندان برای من نیست. مرد گفت: به صاحب گوسفندان بگو که گوسفندان را گرگ برد.

۵- چو ایران نباشد تن من مباد / بدین بوم و بر، زنده یک تن مباد

وقتی که ایران نباشد از خدا می خواهیم که من هم نباشم، و هیچ کس دیگری در این سرزمین، زنده نباشد.

۶- ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

فرصت چند روزه ی دنیا، مانند قصه و افسانه است و به سحر و جادو می ماند؛ پس ای دوستان، نیکی کردن در حق دوستانان را غنیمت بدانید.

معنی واژگان

معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. (۲ نمره)

۷- زنهار مگو سخن به جز راست (۵/۰ نمره) آگاه باش، بهره‌یز

۸- دوست داشتن بسنده نیست. (۵/۰ نمره) کافی، بس

۹- این همه گل های نغز کامکار (۵/۰ نمره) خوب، زیبا

۱۰- چون این دو شوند از تو خرسند (۵/۰ نمره) راضی، خشنود

درک متن

با توجه به دو بیت زیر، به سوالات پاسخ دهید: (۲ نمره)

«با چشم ادب نگر پدر را / از گفته ی او مپیچ سر را

چون این دو شوند از تو خرسند / خرسند شود ز تو خداوند»

۱۱- منظور از «این دو» چه کسانی هستند؟ (۵/۰ نمره) **پدر و مادر**

۱۲- پیام و مفهوم کلی این دو بیت چیست؟ (۵/۰ نمره) **احترام گذاشتن به پدر و مادر**

۱۳- عبارت «از گفته ی او مپیچ سر را»، کنایه از چیست؟ (۵/۰ نمره) **کنایه از سر پیچی نکردن**

۱۴- نوع «را» در بیت اول را مشخص کنید (در مصراع اول و دوم چه تفاوتی با هم دارند). (۵/۰ نمره) **در مصراع اول: حرف اضافه / در مصراع دوم:**

مفعولی

دانش های زبانی و ادبی

۱۵- نقش واژه های مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

«با مادر خویش مهربان باش / آماده ی خدمتش به جان باش»
مادر: متمم / خویش: مضاف الیه / مهربان: مسند / جان: متمم

۱۶- ارکان تشبیه را در عبارت زیر مشخص کنید. (۱ نمره)

«طاووس، دُم کشیده اش را چونان چتری گشوده است.»

مشبه **ادات تشبیه** **مشبه به** **وجه شبه**

۱۷- شکل زیر کدام قالب شعری را نشان می دهد که دارای موضوع عاشقانه و عارفانه است؟ (۵/۰ نمره)

* * **غزل**

* *

* *

۱۸- با توجه به بیت زیر، به سوالات پاسخ دهید. (۵/۱ نمره)

«خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان، است»

الف) در بیت بالا، با استفاده از کدام آرایه، کلام را دل نشین و سبب روشنی و رسایی سخن شده است؟ (۵/۰ نمره) **واج آرایه**

ب) قافیه و ردیف را مشخص کنید؟ (۵/۰ نمره) **قافیه: خزان و وزان / ردیف: است**

پ) ترکیب وصفی به کار رفته در این بیت را مشخص کنید. (۵/۰ نمره) **باد خنک**

۱۹- تعداد جملات بیت زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

«زهار/ مگو سخن به جز راست / هرچند تو را در آن ضررهاست /» ۳ جمله

۲۰- درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید. (۱ نمره)

- الف) متن حماسی با حالت پهلوانی و پیکارگرانه خوانده می شود. درست نادرست
- ب) ترکیب «چشم ادب» اضافه تشبیهی است. درست نادرست

۲۱- در عبارت «آماده ی خدمتش به جان باش» چه آرایه ای وجود دارد؟ (۵/۰ نمره)

کنایه از این که: با تمام وجودت خدمت کن

۲۲- دو نمونه از آثار ادبیات تعلیمی (اندرزی) را نام ببرید. (۵/۰ نمره)

مثنوی معنوی (مولوی) - بوستان و گلستان (سعدی)

۲۳- بیت «زهار مگو سخن به جز راست / هرچند تو را در آن ضررهاست» اشاره می کند به حدیث «حق را بگوئید هر چند به زیانتان باشد»، نام آرایه ی به کار رفته در این بیت چیست؟ (۵/۰ نمره) آرایه ی تلمیح

۲۴- بن ماضی و بن مضارع فعل «خندیدم» را بنویسید. (۵/۰ نمره)

بن ماضی: خندید - بن مضارع: خند

تاریخ ادبیات

۲۵- جدول زیر را کامل کنید. (۲ نمره)

نویسنده	اثر
قیصر امین پور	آینه های ناگهان
مستوره کردستانی	تاریخ اردلان
سعدی	بوستان و گلستان
قآنی	پریشان